

PRZEDMOWA DO POLSKIEGO WYDANIA

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA DO POLSKIEGO WYDANIA	7
ROZDZIAŁ III	
EPOKA ARMII STAŁEJ (E. NISCHER)	13
A. Okres armii homogenicznej	17
B. Okres armii heterogenicznej	125
C. Strategia w czasach armii stałej	160
ROZDZIAŁ IV	
WOJNA RZYMIAN NA MORZU (A. KOESTER I E. NISCHER)	169

W przypadku cesarstwa jest dokładnie odwrotnie. Wspomniany już Domański ustanowił standard posługiwania się inskrypcjami podczas badań poświęconych rzymskim siłom zbrojnym¹, i choć Nischer także starał się często sięgać po ten typ źródeł, to pod pewnymi względami nie dostrzegając ich jako źródeł narracyjnych. Nawet dziś lektura prac traktujących o wojkowość rzymskiej uwidacznia różnicę w materiale wykorzystywanym przez uczonych koncentrujących się na republice i skupiających się na cesarstwie. Drugą z wymienionych kategorii zdaje się mieć jednak istotną przewagę: inskrypcje stały się przedmiotem odkryć, niekiedy w znaczący sposób wzbogacając (wraz z innymi artefaktami wydobywanymi przez archeologów) obraz armii cesarskiej. Czasy republikańskie wydają się w tym względzie znacznie bardziej „statyczne” – nic dziwnego zatem, że większość badaczy obszaru jako dolną granicę swojej specjalizacji 30 r. przed Chr. (zwycięstwo w wojnie dumowej przez póź-

¹ *Die Kampferführung des römischen Heeres*, Bonn 1908.